

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. Misericordia est regia virtus. Ex Veteri, & Novo. Ex Patribus, & alijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Irruerunt Sabai, & tulerunt omnia &c. Job. 1. 15. &c. Cum diabolus potestatem tentandi Job postulasset per direptionem substantiæ ejus; primum defœviturus, homines ad pastorum cades, & ad direptionem pecudum, excitavit, eòsque in hanc voluntatem latrocinii accendit. Egit ergo, quod volebat, per humanæ operationis officium. S. Zeno in Psal. 128.

Eripe me Domine ab homine malo. Ps. 139. 2. Omnes infidias, quascunque nobis spirituales nequitie prætentunt, maxime per homines aptantur; & occasiones vitii nostris alienæ naturæ perversitas subministrat. S. Hilarius hic.

Apparuerunt digiti quasi manus hominis scribentis. Dan. 5. 5. Cum Balthasar in vasis templi biberet; ut ostenderet Deus severum supplicium, quò eum erat castigaturus; depinxit in pariete manus hominis illud scribentis: nam per manus hominum eum puniturus erat, ut sic supplicium grande esset. Diez amor inimicorum.

Lapis positus est super os laici, quem ob signavit rex annulo suo. Dan. 6. 17. Quando rex Darius Daniele Prophetam propter postulationem annulorum, in lacum leonum iussit immitti; nè quid fieret contra Danielem; ob signavit &c. Quid facis ò rex? curas, ut nemo Danieli officiat; & tamen in locum leonum illum injicis? Quid prodest ei, ostium claudi, regiòque sigillò ob signari; siquidem cum leonibus Daniel manet inclusus? Lyranus dicit: magis timebat rex de crudelitate hominum contra Danielem, quam de ferocitate leonum: timebat enim, nè inimici ejus in lacum introirent, illum interfecuri. Diez. l. 6. post Cin.

Ex Novo, & Patribus.

Cavete ab hominibus. Matth. 10. 17. Suprà v. 16. dixerat Dominus: *mitto vos sicut oves in medio luporum*, nunc ait: *cavete ab hominibus.* Cur non à lupis? Haymon: quos Dominus superius appellavit lupos, eos nunc appellat homines: lupos eos vocat propter voracitatem, homines propter ferocitatem. Sylveira hic: Non dixit: cavete à feris, leonibus, flammâ; sed ab hominibus: quia homo malus pejor est ipsò diabolò; crudelior quacunque terà. Id. in additionib. hic.

Inimicus homo. Matth. 13. 28. Maximus inimicus solet esse homo homini. Et ità Christus D. ut exaggeraret, quam inimicus sit diabolus homini; ipsum vocavit inimicus homo. Diez, Amor inimicorum. Hominem inimicum ipsum diabolum, quia semper omnibuso bestie conatur, meritò appellavit. S. Chrysof. hom. 47. Nullus hostis major, quam homo. Cum diabolus homo non sit, homo tamen hic vocatur; ut aptius ejus furor exprimat. Sylveira hic.

Duxerunt illum usque ad supercilium montis ut precipitarent eum. Luc. 4. 29. Saviore homicida, quam Sathanas: hic enim & Christum rogat, ut se de saxo ejiciat; & angelorum manibus excipiendum pronuntiat. Hi

verò de monte Jesum precipitant; nisi se illis clam subduxisset. Oliva f. 2. D. 3. Quadr.

Filius enim hominis futurum est, ut tradatur in manus hominum. Luc. 9. 44. Hominis immanitatem libet admirari; in cujus manus tradi dicitur Deus: ut intelligatur, extrema quæque passurus. Itane urforum unguibus, leonum molis, dentibus elephantum, sæviore manus hominis sunt? ut, cum iis tradetur Christus, immaniora morte supplicia debeat sustinere? Oliva l. 13. Strom.

Quemadmodum divinæ est voluntatis, ut homo per hominem fervetur; ita Sathanas magnopere contendit hominem in laqueum protrudere perditionis. S. Antiòchus. hom. 28. de fide.

Quid homini est inimicissimum? homo. S. Martinus Ep. Bracar. in Maximis de morib.

§. IV.

Misericordia est regia virtus.

Ex Veteri, & Novo.

Audi nos Domine, princeps Dei es apud nos. Gen. 23. 6. dixerunt filii Heth ad Abraham. Quid Abraham tam gloriosum titulum apud barbaros peperit? Gen. 21. 33. *Abraham plantavit nemus in Bersabee &c.* Lipomanus: Abraham hortum plenum optimis fructibus plantavit, & peregrinos suscepit hospitio, quibus gratis necessaria omnia suppeditabat. Similia habet Pererius, & Cornelius à Lapide. Arcones in l. 3. Disc. 9.

Impera nobis. Judic. 9. 8. Regis Schema est oliva, quæ ad arborum principatum delecta. Recusat illa: *nunquid possum deserere pinguedinem meam?* Non video, cur oliva, si regnum ædeat, à sua pingui fortuna excidat; cum princeps regno crescat, non marcescat. Videt tamen Abulensis q. 29. quia reges, si bene regant, non debent intendere suis, sed aliorum utilitatibus. Velloso in Judith. 2. Paræn. 9.

Ut ungerem te in Regem. 1. Reg. 15. 1. Hic circo Sacerdotes, Reges, & Propheta, ungebantur; quia divinæ benignitatis Symbolum habet oleum. S. Chrysof. hom. 4. in ep. ad Philipp.

Tulit Samuel cornu olei, & unxit eum. 1. Reg. 16. 13. Si ergo coronam regni vis habere in celo, oleò misericordiæ ungi debes in Mundo. S. Bonaventura l. 3. D. 12. Pent. vide 1. Machab. 2. 57.

Ne ponat, oro, Dominus meus Rex &c. 1. Reg. 25. 25. Unde novit Abigail David regem fore? an à Samuele? an à fama publica? Putat id Abulensis, & addit: eum inclinaret ad clementiam, vocavit regem: quasi virtus hæc regum nota esset genuina. Velloso in Judith 6. Paræn. 9.

Quid vis Esther regina. Eth. 5. 3. Nulli melius dicitur regina, quam ubi, etiam cum suo periculo, nititur populum à morte liberare. Baeza tom. 2. l. 6. c. 1. §. 25.

Introduxit me rex in cellaria sua. Cant. 13. *exaltabimus, & letabimur in te, memores uberum tuorum.* Quid regi cum uberibus? si regem verum ostendere curat, quomodo possit ab uberum memoria abstinere? Verus rex est? ergo mater subditorum. Efcobar tr. 6. Par. Chr. l. 9. vinea. Sect. 1. Obs. 1.

David

David in sua misericordia consecutus est sedem regni in scula. 1. Machab. 2. 57. Ecce misericordia facit nos reges coelestes. S. Bonaventura l. 2. D. 2. Pent.

Ex Patribus, & aliis.

Hanc itaque suscipiamus artem, & scientiam, & obeamus. Melius est enim hanc scire, quam esse regem, & diademate coronari. S. Chrysof. hom. 33. ad pop. Antioch.

Si quis principem laudare velit, nihil illi adeo decorum adscribet, atque misericordiam: principatus enim proprium est, misereri. S. Chryf. l. 4. in c. 1. Philipp.

Lex ejus vocatur *lex clementia* Prov. 31. 26. Et in signum clementiae unguuntur reges Christiani. S. Thom. Aqu. opusc. 38. de erudit. princip. c. 14.

S. Rupertus confert potestatem, quam contulit Christus Apostolis ad ejectiones spiritus immundos, languores &c. potestati à Deo datae Moyfi in producendis ranis, & reliquis plagis; & illam huic profert: quia, inquit, non adeo vicina salutis humanae potestas operata est. Ad ditque, ubi major clementiae gratia, ibi sine dubio major venerandae potestatis dignitas. l. in volum. 4. Evang. c. 21.

Pastoralis ars ad regnum est praeludium, ideo reges cognominantur pastores ovium. Philo. l. 1. de vita Moyf. Dum pascunt, regunt, non regerent, nisi pavissent. Subditis alimenta praebere, est impetii robur. Naxera in Jos. 1. §. 66.

Leo l. Imp. cum adhuc privatus ageret, in itinere caeco cuidam sitienti dux viae fuit, & potum quaesivit. Cumque diu non inveniret, B. Virgo voce caelitus lapsa aquam ei in luto monstravit; promisitque, quod luto caeci oculis illud eum illuminaret; ac tandem Imperium ei promisit. Baron. A. C. 457. apud Cornelium in Ezech. c. 18. 7.

Alphonfus rex Aragonum in Symbolo habuit lumen ardens cum Lem: *Alius servio tibi consumor.* Ludovicus XI. Rex Gallia habuit pro Symbolo Pelicanum revocantem ad vitam pullos suos cum Lem: *Sanguis meus estis, vivite.*

Historiae Indicae narrat: apud Peruanos Ingas reges, antequam regnum adeant, per dies aliquot laeris indutos vestibus, velut pauperes, & mendicos, per urbem incedere: ut indicent, paupertatem, & pauperes, sibi cordi, curaque esse, & fore. Cornelius in Ecclae 4. 16.

Diademata olim erant fasciae, ex lino, seu bysso; quibus regum capita obligabantur, ut habeant, ajunt nonnulli, quod subjectorum vulnera adstringant, medicosque se eorum esse sciant. De ultreman l. 1. c. 5. Sect. 6.

§. V.

Ob Misericordiam Christus Dominus rex.

Dominus excelsus, terribilis, rex magnus super omnem terram. Pf. 46. 3. Erat etiam antea magnus; sed ignorabatur. *Mundus per ipsum factus est, & mundus cum*

non cognovit. Nunc autem hoc quoque praclare gessit, quod, nos sibi familiaritate jungendo, Rex magnus effectus est. Quidni enim magnus; qui pauperes piscatores, illi eratos, privatos, numero undecim, obscuros, peregrinos, piscibus magis mutos, unicum tunicam habentes, calceis carentes, nudos, per univertum terrarum orbem misit, & velut mandatò omnes cepit. S. Chysof. hic.

Deus judicium suo Regida. - judicabit pauperes populi coram illo Aethyopes procedent. Pf. 7. 1. &c. Cur? *quia liberabit pauperem à potente.* Oliva. l. 1. Strom. §. Natus est nobis hodie Salvator.

Liber generationis Jesu Christi filii David. Matth. 1. 1. Cur non ponit titulos splendidiore divinitatis? majori gloriatur titulo Jesu Salvatoris. Velloso in Judith. 5. Paræn. 26.

Quipascet (regat) Populum meum Israel. Matth. 26. Pascet, dixit; non tyrannidem exercebit, vel devorabit. Alii enim reges, non pastores, sed lupi, sunt: Christum autem Pastor. Theophylactus hic.

Pater noster, qui es in caelis - adveniat regnum tuum. Matth. 6. 9. 10. Si rex est, curus regnum ad nos ad venire postulas; cur non potius regem, quam Patrem vocas? Quia, si rex verus, debet se Patrem hominum exhibere. Escobar t. 6. Par. Chr. l. 9. Sect. 1. Obs. 1.

Ecce Rex tuus venit tibi. Matth. 21. 5. Id est, ad utilitatem tuam. S. Thom. Aqu. D. 1. Adv.

Homo erat pater familias, qui plantavit vineam. Matth. 21. 33. Sivinea Domini regnum est, juxta illud: *auferetur à vobis regnum Dei.* v. 43. aptius dixisset: erat Rex, qui plantavit vineam. Sed, o quam apte! homo erat Pater: quia, si rex est, nihil sic regis optime explicat proprietates, quam se patrem genere subditorum. Escob. l. 6. Par. Chr. l. 9. hic.

Regnabit in domo Jacob. Luc. 1. 32. Cur non dixit: regnabit in domo Abraham, aut Isaac? si Abraham, & Isaac, Patres Domini vocantur? Respondet Salmeron: non in domo Abraham, in qua Israel pugnat cum Isaac, nec in domo Isaac, ubi Esau persequitur Jacob; sed in domo Jacob, quae ceteris sanctior. Quomodo domus Jacob potest ceteris sanctior vocari, in qua tot filii iniqui? Crediderim domum Jacob commendari ex Pastoritio ministerio. Gen. 31. 41. viginti annis fui tecum; oves tuae &c. In domo tam boni Pastoris regnare dignatur, ut ostendat, tunc Dominum dici regnare, cum boni Pastoris pietas regnum tenet. Id. t. 3. Colloq. Chr. l. 9. Obs. 2.

Memento mei, cum veneris in regnum tuum. Luc. 23. 42. Quò jure, quàm confidentià, id petit? cum in regno suo fuerit: ex eo enim, quod rex est, tenetur mei misereri; ipsum regnum est ei excitamentum, ut mei meminerit. Sylveira hic.

Ego sum pastor bonus &c. Joan. 10. 11. Cur Character boni pastoris non est, ut honoretur; sed quod pro ovibus, det animam? S. Chry-